

A CATALUNYA NOMÉS ELS NOBLES EREN «DON»

7

A Catalunya, el segon grau de noblesa, després dels magnats o grans nobles, eren els nobles en sentit genèric, després venien els cavallers i finalment els ciutadans i els burgesos honrats. Només els magnats i els nobles en sentit genèric (evidentment també els sobirans i els infants) tenien el privilegi d'usar el tractament de «Don» o «Dona».

Hi havia una tendència —com sempre— a escalar socialment i molts cavallers es feien donar el tractament dels nobles i, en una societat tan jerarquitzada, els sobirans no estaven disposats a permetre aquestes extralimitacions. D'aquí la carta o Reial Cèdula del comte-rei Felip I, de 1584, dirigida al lloctinent i capità general de Catalunya que seguidament transcrivim i que ens ha estat facilitada per l'historiador Jaume Riera i Sans. Els personatges als quals es refereix eren tots ells cavallers. Es tracta de Lluís de Llupià i Xanxo († 1589), de Pere Joan de Santcliment i Pujades, de Ferran Maimó i Sapila, senyor de la quadra de Palau, i d'Onofre d'Alentorn, senyor de Seró († 1601).

Diu així la cèdula:

El Rey, etc. Ilustre conde primo nuestro, lugarteniente y capitán general [Juan de Zúñiga-Avellaneda y Bazán, comte consort de Miranda del Castañar], magníficos y amados consejeros. Por que avemos entendido que algunos cavalleros desse Principado, y entre otros el procurador real de Rosellón, Luys Lupián; el lugarteniente de bayle general, Hernando Maymó; Pedro Juan de Sanct Climent; y Onofre Alentorn, cuyo se dize ser el lugar de Seró, pretenden ser nobles, por haverles scrito en algunas cartas título de Don, y es nuestra voluntad que los que por privilegio particular nuestro no fuere nobles, no obstantes qualesquier cartas, no le gozen. Os dezimos, encargamos y mandamos que en recibiendo ésta deys órden y proveays como de qualquier registro donde los sobredichos, ó otros estuvieren nombrados Don, se les quite y borre, de manera que no se abuse de esto, no teniendo privilegio de nobleça, lo qual hareys con el cumplimento que se requiere; y si movieren pleyto sobre ello ordenareys a los advogados, fiscal y patrimonial, que salgan a contradezir cada uno el interesse que tuviere en ello y procuren de impedir que durante la lite, no se aprovechen del título que pretenden, pues no es conforme a razón, y de lo que fuere deshaziendo nos dareys particular aviso, que en ello recibiremos de vos muy accepto servicio. Datum en [en blanc] MDLXXXIII.

Després de les signatures ve l'anunciat de l'assumpte: *Duplicada; al virrey y Audiencia de Cataluña, que provean cómo se borre de los registros*

qualquier título de Don que se haya puesto a cavalleros que no tienen privilegio de nobleça, no obstante qualesquier cartas en que se les haya puesto; y si pusieren pleyto salgan a él los advogados fiscal y patrimonial.

El document és a l'Arxiu Reial de Barcelona, Reial Consell d'Aragó, lligall 48, any 1584.